

DANIEL PETER JANÁČEK, O.PRAEM. OPAT STRAHOVSKÝ

Letnice Strahov 2020

V Giesingu – v Mnichově, v kostele sv. Kříže, osadili minulý rok do oken 12.000 nových skleněných tabulí. Na člověka uvnitř působí jejich nebeská modř s bílou strukturou ladně, vznešeně, lehce, až nehmotně. Co je ta bílá struktura? Bílá pera na modrém podkladu? Nebo otisky stop? Až z blízka člověk rozezná stovky rentgenových snímků lidských plic. Je tam snímek umělce Christopa Brecha, místního pana faráře, členů farní rady a také ostatních farníků a donátorů. Byli vytištěni na sklo a vypáleni. Na rentgenovém snímku mají plíce gotickou formu, vypadají jako pár křídel, takže dobře korespondují s křídly andělů na novogotických oltářích i se spodní výmalbou chóru, která byla pro okenní výzdobu inspirací. Žádný snímek není stejný jako druhý, každý je jedinečný, konkrétní, tak jako člověk. Umělci šlo o jedinečnost člověka a o jeho nitro. Rentgen nerozeznává barvu pleti, ukazuje nitro, životně důležité orgány – plíce a srdce.

V čase koronaviru, který rád způsobuje zejména destrukci plic až k smrti, se ukazuje, kolik toho závisí na orgánu, který zásobuje organismus kyslíkem. Jak se vše odvíjí od dýchání a dechu. Podle knihy Genesis Bůh „*vdechl člověku do jeho nozder dech života a člověk se stal živou bytostí*“ (Gn 2,7). Boží dech přináší víc než kyslík, Boží dech je spojen s duchem, s Duchem Svatým. Ten působí z pouhé materie život, kreativitu, stvoření. Kristus, přemožitel smrti, dýchl velikonoční večer na učedníky a řekl: „*Přijměte Ducha svatého!*“ (Jn 20,22)

Dech jako obraz pro Božího Ducha stojí na zkušenosti, že nemůžeme žít, aniž bychom dýchali. V dýchání vnímáme něco z Božího tajemství, které žije ve stvoření i v nás.

Po ukřižování prožívají učedníci zcela jinou situaci. Sedí krčící se a schovaní v Jeruzalémě. Zamčené dveře, stažené rolety, hustý vzduch, nedýchatelno. Hrob je sice otevřený a prázdný, ale mladá církev je zavřená jako v kryptě. Ne vůně vzkříšení, zatuchlý zápach visí ve vzduchu. Rabíni říkají: „modlit se dá jenom v prostoru, který má okna.“ Prostor mladé církve je však hermeticky uzavřen. Církev se smaží ve vlastní šťávě, nedokáže se modlit, natož zpívat aleluja! Něco se musí stát.

Evangelista Lukáš čeká 40 dní, aby vyprávěl o svatém hnutí, který naplnil apoštoly. Pro Jana jsou Letnice událostí Velikonočního dne, když Kristus vchází k apoštolům zavřenými dveřmi. Učedníkům se zastaví dech. Vzkříšený je musí oživit! „*Přijměte Ducha svatého!*“ Jako tehdy, tak i dnes – Ježíš oživuje církev, Ježíš oživuje nás.

Již na začátku své veřejné činnosti si je Ježíš vědom Ducha Božího. Proto říká chudým, že je Bůh na jejich straně. Uvězněným, tělesně i duševně, přináší svobodu. Utrápené, fyzicky či psychicky sklíčené napřimuje. Slepým dává schopnost vidět, vidět i srdcem. Boží Duch v Ježíši utěšuje, uzdravuje, osvobozuje.

Někdy můžeme mít pocit, že jsme jako jednotlivci i jako církev opět v situaci ustrašených apoštolů v zatuchlém uzavřeném prostoru někde v Jeruzalémě a přitom venku pulsuje život. Někde ve světě, který je pro ně špatným. Nemůžeme se proto divit, že Jan seslání Ducha spojuje s úkolem: „*Přijměte Ducha svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.*“ (Jn 20,22) To není „Marschbefehl“, to je poslání konat milosrdenství.

„(A) protože jste synové, poslal nám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá: „*Abba, Otče!*“ (Gal 4,6) píše Pavel Galaťanům. Duch svatý není tedy jenom teologickou veličinou, někde nad námi nebo vedle nás. Je Duchem vlitým do našeho srdce, je Duchem Ježíše Krista. Z něho žije církev, z něho žijeme, i když jím nedisponujeme. Je nám darován, ale neovládáme jej. Vžíváme ho s vírou a pokorou. To, že žije v nás, není naše dílo. Na každém z nás však záleží, pro každého je z nás je ohromně důležité, jestli se mu otevřeme, jestli mu dáme prostor, aby se mohl rozvinout. Proto prosme:

Dýchej ve mně, Duchu svatý, abych svatě myslel!

Pobízej mě, Duchu svatý, abych svatě jednal!

Nadchni mě, Duchu svatý, abych svatost miloval.

Posiluj mě, Duchu svatý, abych svatost ochraňoval!

Ochraňuj mě, Duchu svatý, abych svatost nikdy neztratil! (Augustin)